

temp. ordinat. Posset tamen Papa immutare hanc formam tanquam traditam ab Apostolis. Archid. d. cap. Porro Gemin. quia non est juris Divini forma. Praeposit. Card. d. cap. Porro. Expositus in c. Archiepiscopus. 66. dist. Item Papa solus ordinando videtur dispensare super tali forma. Cardin. Praepos. dicto cap. Porro. sed si in Provincia non adsunt tot Episcopi, accersendi sunt ex vicina provincia, cap. Si forte. 65. dist. Quod arguit in casu necessitatis non esse adhibendos Abbates, sed tantum Episcopos ex vicinia. Idque tenet Abbas in cap. Nec Episcopi de tempor. ordin. Constat tamen in Curia dispensari, & major pars Theologorum, qui consulti fuerunt, sic responderunt faciendum. Et ita Pius V. dispensavit. Haec ibi.

Hodie in litteris pro consecratione Episcoporum in Indijs apponitur clausula infra scripta, videlicet, Tibi Presbytero, ut à quocunque malueris Catholico Anulite gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habente accitis & in hoc illi assistentibus duabus, vel tribus dignitatibus, munus consecrationis recipere valeas, &c.

Cap. Ex parte.

SI Monachus unius Ordinis in secundo ordine, ad quem transiit, recipit Sacerdotium, ad primum Ordinem rediens, in eo liberè ministrabit. Hoc dicit, Jo. Andr. & sequentes, communis diviso, secunda, ibi, mandamus.

Pro intellectu hujus textus vide quod scripsi in cap. Consultationi, num. 6. infra, de Apostatis.

DE TEMPORVM Ordinationibus.

Cap. Litteras.

S V M M A R I V M.

Ordines sacri duo non possunt conferri eidem uno die, vel duobus continuato jejuniis.

Ordinatus Diaconus in temporibus Quadragesimæ potest anno sequenti in eisdem temporibus ordinari Sacerdos, licet Pascha præveniat.

Annus integer iudicio Ecclesie qui dicitur, ibidem.

LITTERAS. Duo sacri ordines non possunt conferri eidem uno die, vel duobus continuato jejuniis. Hoc dicit secundum Joan. Andr. Butr. Card. & alios communiter. Concordat Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 13. ibi: (Duo sacri ordines non eodem die etiam Regularibus conferantur, privilegijs, ac indultis concessis non obstantibus quibuscumque.) Nec super hoc dispensat Episcopus, imò puniunt si contrafecerit etiam de mandato Metropolitani, ut in cap. Dilectus, inf. eod. Dispensat tamen super anno interstitij, quod debet intercedere à Subdiaconatu ad Diaconatum, & à Diaconatu ad Presbyteratum, ut in d. cap. 13. ibi: (Promoti ad sacrum Subdiacon-

natus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur.) & in cap. 14. immediate sequenti, ubi disponitur, ut (qui ad Presbyteratus ordinem assumuntur, hi sint, qui in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesie utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videatur, ministraverint.) Porro cum Concilium dicat annum integrum, hoc intelligas non de anno naturali, vel civili secundum ea, quæ leguntur, & notantur in l. Anniculus, l. 2. ff. De verb. signif. sed de Ecclesiastico; ita ut si ordinatus Diaconus in quatuor temporibus quadragesimæ ordinetur Sacerdos in quatuor temporibus quadragesimæ anni sequentis, annus dicatur integer iudicio Ecclesie, licet Pascha celerius adveniat, quam præcedens, ut exsententia Sac. Congregationis dixi in cap. Ad nostram, num. 18. vers. Et confirmatur, inf. de regul.

DE TEMPORVM Ordinationibus.

Cap. Vel non est compos.

S V M M A R I V M.

Ordinans puerum tredecim annorum in Diaconum suspenditur à collatione ordinum, & ordinatus ab ipso executione usque ad ætatem legitimam, & num. 10.

Furiosus seu fatuus, vel idiotæ præsumitur qui venit contra jura.

Mentis indiscretio ex operibus cognoscitur.

Ordinans Clericum ad sacros ante ætatem legitimam non est ipso jure à collatione ordinum suspensus, sed suspendendus.

Puniendus est quis in eo, in quo peccavit.

Ordinans Clericum ætate inhabilem ad unum ex sacris ordinibus an suspendatur à collatione omnium.

Ordinatus ante ætatem legitimam, aut extra tempora characterem recipit.

Ordo Presbyteratus non requirit usum rationis ex necessitate Sacramenti; ordo Episcopalis secus.

Suspensus ab ordine an sit inhabilis ad beneficium obtinendum.

Ordinatus ad sacros ante ætatem à jure præfixam an sit ipso jure suspensus; an vero suspendendus ab illorum executione.

Et quid post Constitutionem Pij II. Anne si celebret irregularitatem incurrat, & num. 42.

Constitutio Sixti V. contra Episcopos in ordinum collatione peccantes redacta est per Clem. VIII. ad terminum juris, Bulla Pij II. & Concilij Tridentini, excepto capite Simonia.

Ordinatus ad sacros extra tempora, vel ante ætatem legitimam, aut sine litteris dimissorijs ex Bulla Pij II. an sint perpetuò suspensi.

Irregularis efficitur promotus ante ætatem ad unum ex sacris ordinibus, etiamsi ministret in majoribus in legitima ætate susceptis.

Nisi ignorant er hoc fecerit.

Suspensus à collatione certi ordinis an sit etiam suspensus à collatione ordinum superiorum, vel inferiorum.

Episcopus à collatione ordinum suspensus si illos consecrat, an efficiatur irregularis, & num. seq. usque ad num. 42.

Interdictus ab ingressu Ecclesie irregularitatem incurrit, si Missam celebret in ipsa Ecclesia.

Secus si in privato Oratorio, vel altari viatico.

Episcopus à Pontificali suspensus, Missam celebrando in apparatu pontificali non sit irregularis. Contrarium, num. 36.

Suspensionem violans ad hoc ut contrahat irregularitatem requiritur ut actus, à quo est suspensus, sit proprius aliquo ordini, & num. seq. Item requiritur ut actum illum exerceat tanquam Minister, num. 22.

Intellectus c. 1. de re judic. & descent. ex com. lib. 6. & num. 28.

Suspensus non sit irregularis absolvendo ab excommunicatione, nisi hoc faciat tanquam sacerdos, & cum solemnitate.

Collatio beneficij non est actus ordinis, sed jurisdictionis.

Episcopus à collatione beneficiorum suspensus si illa consecrat, in irregularitatem non incurrit.

Suspensus ab officio prædicandi si contraveniat an efficiatur irregularis.

Prædicationis officium an sit annexum ordini Diaconatus.

Episcopatus est verè, & propriè ordo Sacramentalis.

Ordines conferre est principalis actus ordinis Episcopalis.

Suspensus à collatione ordinum est verè, & propriè censura ecclesiastica.

Episcopus suspensus à collatione ordinum an fiat irregularis si minores ordines consecrat.

Suspensus ab ordine an per exercitium solenne Minorum ordinum irregularitatem incurrat.

Ordinum Minorum, & primè tonsuræ ordinaris minister est solus Episcopus, & num. seq.

Episcopus à collatione ordinum suspensus an efficiatur irregularis consecrando primam tonsuram.

Pontificalia quamvis non sint de substantia Pontificalis officij, sunt tamen actus peculiaris ordinis Episcopalis.

Episcopus suspensus si solemniter benedicit, irregularis efficitur.

Benedictio solennis est ordinis Episcopalis.

Irregularitas inducitur ex violatione suspensionis non solum per actum aliqui ordini competentem jure divino, sed etiam jure ecclesiastico.

Episcopus suspensus à collatione ordinum an sit suspensus à collatione tonsuræ.

Irregularitas non inducitur nisi in casibus in jure expressis.

Episcopus à collatione ordinum suspensus si Missam celebret, an efficiatur irregularis, & num. seq. usque in finem.

Suspensus à Deo quoad se propter peccatum, non autem à Canone nisi per approbationem ministrando irregularitatem non incurrit.

Episcopus suspensus ab ordinibus conferendis non potest absolute subditi à suspensione, de qua in cap. 1. de re judic. lib. 6.

Suspensus ab actu ordinis Episcopalis non includit suspensionem ab actu ordinum inferiorum.

VEL NON EST COMPOS. Ordinans puerum tredecim annorum in Diaconum suspenditur à collatione ordinum, & ordinatus ab ipso executione usque ad ætatem legitimam Hoc dicit. Et quamvis loquatur de ordinato in Diaconum; idem tamen dicendum de ordinato in Subdiaconum, secundum Hostien. Joan. Andr. & Card. per jura allegata in glossa secunda. Dividitur in duas partes. Primò narrat factum, Quod secundo puniri præcipit si est verum, ibi discretioni.

Nota primò ibi, composui, &c. venientem contra jura furiosum fore præsumendum, seu fatuum, vel idiotam omnimodò, secundum Collectar. in prin. Ad idem textus in cap. Si homo, 27. qu. 1. Et quod dixit furiosum, seu fatuum, intellige id est indiscretum, secundum Abb. Anticq. & Joan. Andr. qui ex littera colligunt mentis indiscretionem ex operibus cognosci. Alioquin si intelligeretur de totali dementia, ordinatio non esset punibilis, l. Divus, ff. de offi. Presid. l. penult. ff. ad l. Pomp. de parr. l. Insans, ff. ad l. Carn. de fidei. Clemen. Si furiosus, cum ibi notatis per gloss. 1. & Doctores de homic. Et est simile in l. Secunda, ff. de inoff. testam. ibi, quasi non sana mentis fuerint; & hoc dicitur non quasi verè furiosus, vel demens testatus sit, sed rectè quidem fecerit testamentum; sed non ex officio pietatis.

Secundò nota ibi, Suspendentes. Episcopum ordinantem ad sacros ordines Clericum ætate inhabilem, quamvis non sit ipso jure suspensus; esse tamen suspendendum à collatione ordinum, ut scilicet in eo puniatur, in quo peccavit, cap. Qui & divinis, & cap. De Viro 12. qu. 2. Reverimini, 16. quæst. 1. & supra cap. prox. & notat gloss. hic in ver. Suspendentes. Hostien. num. 4. in eodem ver. & Butr. num. 3. in 2. notab. Et quamvis non peccaverit nisi in collatione unius ordinis; tamen puniuntur pœna suspensionis à collatione omnium, cum littera loquatur de ordinibus indistinctè, ut per Colle. & num. 1. Butr. num. 7. & Cardin. in 2. qu. Syiv. in ver. Suspendentes, num. 5. vers. Et similiter si sit à collatione ordinum, idque propter duo secundum Hostiensem. Primò scilicet propter quantitatem excessus, id est gravitatem, vel fortè quia ordinatus in Diaconum in decimo tertio anno multum distabat ab anno vigesimo quinto, qui tunc temporis requirebatur ad ordinem Diaconatus, cap. Placuit, c. Qui Episcopus, cap. in singulis, & cap. Quicumque, 77. dist. Deinde ut ceteri à similibus deterreantur, ut in cap. Detrahit Episc. licet contrariam opinionem, id est Episcopum non esse suspensum nisi à collatione ordinis male collati pluribus tæatur Gemin. in cap. Eos col. 3. vers. Ego teni opinionem Archiep. de tempor. ordin. lib. 6.

Tertio nota ibi, ab executione, defectum ætatis in ordinato non impedit impressionem characteris. Et de hoc est casus hic secundum Compotell. & Abb. antiq. in prin. Idem tenet gloss. in ver. Aetate. Innoc. num. 1. in eod. ver. dicens ætatem non esse de substantia. Hostien. n. 6. in idem in ver. Aetate, Collectar. num. 2. in ver. ab executione, Bellam. num. 2. in 3. quæst. Butr. num. 4. in 3. notab. Card. in 4. notab. Et est simile in tempore, Nam ordinatus ad sacros extra tempora à jure statuta ordinem recipit, ut in cap.

Con-

Consultationi, infra eodem.

8 Procedit autem supradicta conclusio etiam si ordines conferantur infanti, quia usus rationis in Sacramentis, in quibus non requiritur actus suscipiens, sed aliqua potestas spiritualis divinitus datur, ut in sacra ordinatione, non est ex necessitate sacramenti, sed tantum ex necessitate precepti, cap. 1. de Cler. per salt. prom. Et post S. Thomam, S. Bonavent. Scotum, & alios scripti in cap. Super inordinata, numero 36. & seqq. infra de preben. Unde puer post baptismum in cuius ordinatus etiam in Presbyterum, characterem recipit, ut tenent Hugo, Archid. Turrecrem. & Præp. in cap. Subdistinguitur, 77. distim. Host. hic num. 6. vers. Adeo quod etiam puer in cunis, & Collectar. numero 2. & est ad hoc argumentum optimum in cap. Majores, §. penult. & fin. infra de Baptif. Licet secus sit in ordine Episcopali, in quo ex necessitate consecrationis requiritur actus suscipiens curam pastorem, & sic usus rationis, ut reprobat Hugonis, & Archidiaconi opinione, dixi in prædicta decretali super inordinatas, num. 38.

9 Quarto nota secundum Anton. de Butr. nu. 6. Suspendium ab ordine non esse inhabilem ad beneficium obtinendum, quod efficaciter probatur hic: nam Pontifex suspendit puerum tredecim annorum à Subdiaconatu usque ad legitimam ætatem; & tamen præcipit, ut ei provideatur de competenti beneficio ecclesiastico. In contrarium, cap. Si celebrat, infra de Cler. excomm. ministr. In suspendio ab homine, vide textum in cap. Cum bona, cum glo. in ver. Suspendi, infra de atat. & qualif.

10 Ultimo nota ibi, suspendimus, promotum ad sacros ordines ante ætatem à sacris Canonibus præfinitum suspendi ab illorum executione quousque ad ætatem legitimam pervenerit. Simile in cap. Ex ratione, infra de atat. & qualif. ubi suspenditur administratio talibus concessa usque ad legitimam ætatem.

Sed QUÆRO. An sic ordinatus sit ipso jure suspensus, vel suspendendus?

Doctores non conveniunt. Nam Compofcell. & postem Abb. Antiq. hic in princ. tenent esse ipso jure suspensum, asserentes de hoc esse casum hic.

Sed glossa in ver. Aetatem. Item glof. penult. in Clem. fin. de atat. & qualif. sentit esse suspendendum, & sic recipere ordinem non tantum quoad characterem, sed etiam quoad executionem, nisi suspendatur. Et hoc placet Raym. in sum. de atat. & qualif. §. Pana cuius, in princ. Archid. in cap. Placuit, 77. distim. Et Henr. Boich. in cap. Consultationi, §. Si propter defectum, infra eod. cum quibus transeunt hic Bellam. num. 2. in 3. quest. Butr. numero 4. in 3. notab. & num. 12. in ult. quest. Cardin. in 4. quest. Joan. de Anan. in princ. vers. An autem iste minor. Rebuff. in præxi benef. par. 2. tit. de Cler. ad sacros ordines male prom. glo. 2. numero 8. Navarr. conf. 39. numero 3. hoc titulo, & Covarr. in Clem. Sifarius, part. 1. §. 1. num. 4. Et ita dixerunt ferè omnes, ut idem Navarr. testatur in Man. cap. 27. num. 155. vers. Declaratio prima, qui etiam in hanc sententiam citat sanctum Antonium in 3. par. tit. 14. cap. 16. & Major. in 4. distim. 24. qu. 1. Moventur

quia littera dicit suspendimus, non autem suspendimus nunciamus. Idem notatur in cap. Placuit, 77. dist.

11 Verum hodie prima opinio Compofcellani, & Abbatis Antiqui est canonizata in Constitutione Pij II. quæ incipit, Cum ex factorum, in Bullar. tom. 1. pag. 319. quæ statuitur, ut qui ad aliquem ex sacris ordinibus ante ætatem legitimam se fecerint promoveri, à suorum ordinum executione ipso jure suspensi sint; & si hujusmodi suspensione durante, in eisdem ordinibus ministrare præsumperint, eo ipso irregularitatem incurrant, & ultra alias penas beneficij ecclesiasticis possint jure privari. Et pena irregularitatis fortè adjecta fuit propter opinionem Joannis de sancto Georgio, qui tenuit ordinatum ante ætatem legitimam, licet non debeat celebrare, tamen si celebret, non incurrare irregularitatem, cum hoc non reperitur jure cautum, c. Is qui de sentent. excomm. l. 6. & sequitur Gemin. in cap. Eos, col. 4. in princ. vers. Per prædicta insert. & ibi etiam Franc. vers. Ex quo inferitur de tempor. ord. lib. eod. Omitto constitutionem Sixti V. incipienti, sanctum, & salutare, contra Episcopos in ordinum collatione peccantes. In Bullar. tom. 2. pag. 651. quoniam illa Constitutio præterquam quod ad simoniacos ordinantes, & ordinatos redacta fuit per Clem. VIII. ad terminos juris, Constitutionis Pij II. & Concilii Tridentini, ut in Extravag. incipienti, Romanum Pontificem. In Bullar. tom. 3. pag. 54.

12 Sed remanet dubium, an suspendio, de qua in Constitutione Pij II. sit perpetua, vel potius temporalis usque ad ætatem legitimam, ut sic constitutio accipiat interpretationem passivam ab hac Decretali, juxta regulam lib. 2. & ibi Bart. C. De noxal.

13 Ex ultimo esse perpetuam, quamdiu ordinatus absolutioem non obtinuerit: quia cum sit simplex & indeterminata, non est nostrum eam limitare ad certum tempus: nam iura ubi volunt suspensionem esse temporalem, id solent exprimere, ut in cap. Eos, de tempor. ordin. lib. 6. cum aliis allegatis per glof. in Clem. fin. in ver. Suspendi, de penis; & per Franc. in cap. 1. num. 6. de re iudic. lib. 6. Unde & Pius II. si voluisset suam suspensionem durare tantummodo usque ad ætatem legitimam, hoc expressisset, sicut expressit Honorius III. in hac Decretali, arg. cap. 2. vers. Unde si circa translationem, supra de translat. Episc. & cap. Ad audientiam, infra de decim. Præterea constitutio sub unica determinatione, & verborum structura decernit suspensos esse ipso jure ordinatos extra tempora, ante ætatem legitimam, & absque litteris dimissorias. Sed ordinati in primo, & tertio casu absque dubio sunt suspensi, quamdiu absolutioem non obtinuerint. Ergo & ordinati in secundo quia una determinatio respiciens plura determinabilia debet illa æqualiter determinare, l. fin. & ibi Bart. C. De sentent. l. Quamvis, C. De impuber. & alibi subsistit. l. Tam hoc jure, §. fin. ff. De vulg. & pupill. Decius in cap. Novit. numero 56. infra de iudic.

14 Ac demum cum constitutio statuat ut promotus ad aliquem ex sacris Ordinibus ante ætatem legiti-

De tempor. ordin. c. Vel non est compos. 193

legitimam, si durante suspensione in eisdem ordinibus ministraverit, irregularitatem incurrat; ponderanda sunt illa verba, ad aliquem, nec non illa, in eisdem, quæ important ut promotus ante ætatem adunum ex sacris ordinibus in irregularitatem incidat etiam ministrando in alijs majoribus in legitima ætate susceptis. Ergo per supervenientiam legitime ætatis suspensio non expiravit: nam si expirasset, utique ministrando non efficeretur irregularis. Et hanc partem, licet nihil adducant, tenent Rebuff. in præxi benef. part. 2. tit. de Cleric. ad sacros ordines male promotis, glof. 4. num. 3. & Toletus in summa lib. 1. cap. 71.

15 Ceterum si quis credens se esse in legitima ætate constitutum testimonio parentum deceptus se faceret ad sacros ordines promoveri, & in eis bona fide ministraret, non incurreret irregularitatem, quia constitutio hac in parte loquitur per illa verba, temere præsumperit, quæ dolum, & temeritatem requirunt secundum Card. in Clem. 1. q. 38. de privil. & ita ex facto respondit Navarr. conf. 8. incipienti. Quæsitum est: hoc titulo, licet dicitur Constitutionem Pij II. quæ imponit penam suspensionis ordinato ante legitimam ætatem, loqui per verbum præsumperit. Quod non est verum, quia Constitutio quæ parte imponit penam suspensionis, loquitur simpliciter de illis, qui ante ætatem se fecerint promoveri, nec utitur verbo, præsumperit, nisi in secunda parte, ubi imponit penam irregularitatis. Hoc ipsum tenet idem Navarr. in Man. cap. 27. num. 155. vers. Declaratio prima, & fusius in cap. Accepta, in octava oppositioe, num. 34. de restitu. spoliat. Conferunt notata per Joan. Andr. in cap. Eos, num. 1. in gloss. Sed numquid, hoc tit. lib. 6.

An autem ordinatus ad sacros ordines ante annum decimum quartum teneatur continere necne, plene examino post glof. 2. in cap. un. infra de Cler. per salt. prom.

16 Secundò QUÆRO. An suspensus à collatione ordinis Diaconatus sit etiam suspensus à collatione Presbyteratus, & è converso.

Videtur prima facie non esse suspensus per textum in cap. Si qui Episcopi, 1. quest. 1. ibi: nec illi unquam Sacramento intererunt, quod neglecto divino iudicio immeritò præstiturunt. Et hoc videtur sentire ibi, gl. pen. dum ait ordinantem esse puniendum in eo, in quo deliquit, & sic in collatione ordinis Diaconatus dumtaxat, per iura ibi allegata.

Sed dicendum est suspensum à collatione certitudinis ordinis, puta Diaconatus, non esse suspensum à collatione minoris, cap. Quæsi, 25. dist. c. Nomen de præsumption. cap. In penis, de regul. jur. & regula Orlas, eod. tit. lib. 6. Majorem verò idest Presbyteratum, conferre non poterit, quia si quod minus est interdicitur, ergo & quod majus est, cap. Quod sic, §. Præterea supra de elect. Et quia quamvis in ipso majori non deliquerit; fecit tamen se indignum delinquendo in minori, per l. Cui pacto, ff. de seru. exportan. & cap. 1. infra de ordin. ab Episc. Ita Host. hic. num. 4. vers. numquid verò interim. Joan. Andr. num. 11. Bellam. num. 2. & Butr. num. 11. Sylvest. in ver. Suspendio, num. 5. vers. Et si sit à collatione inferioris ordinis.

Prosp. Fagn. in 2. part. primi Decretal.

17 Tertio QUÆRO. An Episcopus à collatione ordinum suspensus, ut hic, si ordines conferat, efficiatur irregularis.

Negant Gemin. in c. Eos, col. 4. post princ. vers. Et per prædicta insert. & Philipp. Franc. ibidem, num. 5. vers. Secundo inferitur, de tempor. ordinat. lib. 6. allegant Joannem de S. Georgio, & Specul. in tit. 3. de dispensat. §. iuxta, vers. Quidsi quis.

18 Sed certè Specul. ibi tantum dicit suspensum ab ingressu Ecclesie non fieri irregularem celebrando, quia etiam extra Ecclesiam celebratur, c. Concedimus, de consecr. dist. 1. Quod hodie est expeditum in c. Is cui, de sent. excomm. lib. 6. ubi patet suspensum ab ingressu Ecclesie irregularem fieri, si exerceat ea, quæ sunt ordinis, in ipsa Ecclesia. Et ex illa littera insert glof. 3. secus esse si extra eam sub aere, sub tentorio, vel in domo privata celebret, vel concelbret, fortè celebrantibus cum Altari viatico, ut in c. In his, de privil. & cap. ult. eod. tit. lib. 6. quia irregularis non erit. Et in additione allegat Innocen. & Hostiensem idem tenentes in c. Sacro, de sentent. excomm. & Specul. loco citato. Idem tenet Abb. in c. Cum dilectus, num. 20. vers. Aut est alicui interdictus, de consuetud. & Marian. Socin. in cap. Ad audientiam, num. 130. de homicid.

19 Pro opinione tamen Geminiani, & Franchi facit, quia Episcopus à Pontificalibus suspensus si Missam celebret in apparatu Pontificali, irregularitatem non incurrit, ut firmat Innocen. in c. Cum medicinalis, in ver. A divinis, de sentent. excomm. lib. 6. Specul. in d. §. iuxta, vers. Quid si Episcopus à Pontificalibus sit suspensus. Marian. Socin. in d. cap. Ad audientiam, num. 129. S. Antonin. 3. part. tit. 28. de suspens. cap. 4. post med. Hostien. Archid. Abb. & alij apud Sylvest. in ver. Suspendio, num. 4. vers. Cum autem suspensio.

Contrariam opinionem, idest Episcopum suspensum à collatione ordinum incidere in irregularitatem si ordines conferat, tenet idem Sylvest. in eod. ver. num. 4. vers. Et similiter fit sit à collatione ordinum: juncto vers. Et in omni-

20 bus prædictis. Pro solutione quæstionis observandum est duo copulativè requiri ad hoc, ut quis ex violatione suspensionis efficiatur irregularis.

Primo enim requiritur ut actus, à quo est suspensus, sit proprius alicujus ordinis. Et hoc pro regula constituitur Abb. in d. cap. Cum dilectus, num. 17. de consuetud. Felin. in cap. Apostolica, num. 13. de exception. S. Antonin. in 3. part. tit. 29. de suspens. cap. 1. in fin. Angel. in ver. Suspendio tertio, num. 1. Sylvest. in eod. ver. num. 4. quest. 5. ubi ait suspensum ab eo, quod non pertinet ad actum alicujus ordinis, si contrafaciat, non esse irregularem, sed alio modo esse puniendum. Et iura in cap. Cum æterni, de sent. & re iudic. lib. 6. & in cap. Cum medicinalis, de sent. excomm. eod. lib. quæ videtur esse in oppositum, secundum eum loquuntur in eo tantum casu, in quo exerceretur actus certo ordini deputatus, ut notatur in d. cap. Cum dilectus, de consuet. in cap. Si celebrat, de Cler. excomm. ministr. & in Clement. Cupientes, de penis. Et fuit sententia Innocentij in d. cap. Cum æterni, & cap. Cum medicinalis, quem sequitur, & dicit commun. receptum Navar. in Man. cap. 27. n. 163.

R.

Secur

- 23 Secus autem est si suspensio durante quis exerceat actum jurisdictionis, puta absolvendo ab excommunicatione, aut excommunicando; quia tunc non est irregularis, nisi hæc faciat tanquam Sacerdos, & cum solemnitate, de qua in cap. *Ad nobis*, §. *secundo*, in *sent. excomm.* & in c. *Debet*, 11. *quæst.* 3. ut per Marian. Socin. in d. cap. *Ad audientiam*, numero 107. de homicid. post Innoc. & Joan. Andr. in cap. *fin. de excess. Prælat.* & Specul. in tit. *de dispens.* §. *Iuxta*, 24. *vers.* *Quid de absolyente*. Unde fit ut eum beneficiorum collatio nullius ordinis actus sit, sed solius jurisdictionis, ut probatur in c. *Transmissam*, juncta glo. ult. *supr.* de elect. & notat Abb. in c. *Cum dilectus*, num. 17. de consuet. Episcopus à collatione beneficiorum suspensus si illa conferat, irregularitatem non incurrat. cap. *Cum in cunctis*, §. *Clerici de elect.* & c. *Quia diversitatem*, de concess. præb. quidquid contra scripserit Major. de irregul. lib. 6. cap. 19. num. 2. cuius errorem redarguit Sayrus de consur. lib. 4. cap. 164. num. 3.
- 26 Hinc etiam fit ut suspensus ab officio prædicandi si contraveniat, non sit irregularis, cum huiusmodi actus nulli certo ordini sit deputatus, ut tenent Paul. de Eleazar. & Calder. in Clem. *Cipientes de penis*. Angel. in ver. *Suspensio* 3. num. 8. Major. d. cap. 19. num. 21. Tolet. in *Summ.* lib. 1. cap. 14. & plerique alij. Et quamvis Navarr. in *Man. cap. 27. num. 163. vers.* *Ordinarius infertur*, & Gregor. de Valent. tr. 4. dist. 7. q. 18. *puncto 1. dub. 3.* existimaverint talem fieri irregularem, eo quod prædicatio saltem ex consuetudine annexa sit ordini Diaconatus tamen non apparet unde huiusmodi annexio probari possit, & oppositum deducit Sayr. d. c. 16. n. 20.
- 28 Secundò ad hoc ut violans suspensionem sit irregularis, requiritur ut actum ordinis exerceat tanquam minister. cap. 2. de *Cler. excomm. minist.* & colligitur ex c. *Cum medicinalis in fine de senten. excomm. lib. 6.* ponderando illa verba. Si contingeret eos divina officia exequi sicut prius, id est tanquam in officio suo agentes, ut ibi exponit glossa, per textum in c. *Si quis Episcopus in Concilio*, 11. q. 3. notatur in c. *Lanta*, infra de excess. Prælat. & tradunt Marian. Socin. in d. c. *Ad audientiam*, num. 106. Sylvest. in ver. *Irregularitas*, num. 14. *vers.* *Sexto secundum omnes*, & Navarr. in *Man. cap. 28. numero 163.*
- 29 Hic ita constitutus haud difficilis est solutio questionis propositæ: nam cum Episcopatus sit verè, & propriè ordo sacramentalis, adeo ut contrarium asserere saltem post Concilium Tridentinum sit periculosum in fide, ut latissimè probavi in cap. 1. de *ordin. ab Episcop.* & in proposito observat Navarr. d. cap. 27. num. 163. *vers.* *Ex quo infertur primo*. Cumque principalis actus ordinis Episcopalis sit consecrare Sacerdotes, & Ministros Ecclesiæ, ut in c. *Quamvis Chorepiscopi*, 68. dist. & est distinctum ab eadem Tridentina Synodo sess. 23. de *sacram. Ordin.* cap. 4. *vers.* *Proinde*, & can. 7. consequens est ut hæc suspensio à collatione ordinum sit verè, & propriè censura ecclesiastica, de qua loquitur c. *Querenti de verbor. signifi.* quippe quæ admittit Episcopo principalem actum sui ordinis, qui, ut prædixi, est ministros Ecclesiæ ordinare. Unde si ordines conferat, & sic tanquam minister exerceat actum

ordinis Episcopalis, à quo est suspensus, procul dubio irregularis efficitur ex c. *Cum æterni de senten. & re iudic. lib. 6.* & c. *Cum medicinalis de senten. excomm. eod. lib.* Concurrat enim hoc casu utrunq; requisitum superius firmatum ad hoc ut ex violatione suspensionis inducatur irregularitas.

- 32 Ampliatur hæc conclusio, ut vendicat sibi locum etiam Episcopus à collatione ordinum suspensus minores ordines conferat. Nam et si non satis constet inter Doctores an suspensus à minoribus ordinibus per solemne exercitium actus efficiatur irregularis; (negant enim S. Antonin. post Specul. quem citat 3. part. tit. 26. de irregul. cap. 1. §. *De Subdiaconatu*. Paludan. num. 4. dist. 18. *quæst.* 7. art. 3. concl. 2. Vervec. & Alten. relati à Sylvest. in ver. *Irregularitas*, num. 15. *vers.* *Falut tamen eo quod ordines huiusmodi communiter exerceri soleant etiam à Laicis*: affirmant verò Innocent. in cap. *fin. de excess. Prælat.* Specul. in tit. *de dispensat.* §. *Iuxta*, *vers.* *Hoc etiam nota. Hostien. & Jo. Andr. in cap. 2. de Cler. excomm. minist.* ubi Abb. dicit hanc opinionem communem, & veram esse, quia iura loquuntur indistinctè de ordinibus, Sylvest. *ubi supra*, & Navarr. in *Man. cap. 27. num. 163.*) nihilominus diversa est ratio in minorum ordinum collatione, quam fit in ipsorum executione. Quoniam ipsorum collatio iure ordinario ad solum Episcopum pertinet, adeo ut asserere hanc potestatem esse Episcopis communem cum Presbyteris, hodie fit hæresis, ut in Concil. Trident. sess. 23. de *Sacram. Ordin.* can. 7. Non fit in illorum executione, quæ Clericis, & Laicis communis est, saltem absque solemnitate, ut per Divum Thomam in 4. dist. 24. *quæst.* 2. art. 2. ad 9. & Sylvest. in ver. *Irregularitas*, num. 14.

35 Ampliatur secundò eadem conclusio, ut locum habeat etiam in collatione primæ tonsuræ. Quod sine difficultate procedit, si sequamur opinionem Canonistarum existimantium primam Clericalem tonsuram esse verè, & propriè ordinem, quam latissimè defendimus in cap. *Cum contingat à numero 10.* usque ad numero 135. infra de *etat. & qualitat.* Sed si sequamur sententiam Theologorum, qui tenent tonsuram non esse ordinem, sed dispositionem ad ordines, res non caret difficultate.

Pro opinione affirmativa facit, quia ad hoc ut per exercitium actus, à quo quis est suspensus, contrahatur irregularitas, non requiritur ut actus ille sit ordo sacramentalis, sed satis est ut sit alicui ordini deputatus, ut patet ex dictis supra num. 21. Prima autem Clericalis tonsura esto non sit ordo propriè secundum Theologos; tamen constat apud omnes illius collationem esse actum ordinis Episcopalis, & illius ministrum ordinarium esse solum Episcopum, ut dixi in prædicta Decretali *Cum contingat numero 94.* Ergo Episcopus suspensus per collationem tonsuræ exercendo actum sui ordinis non videtur ab irregularitate immunis. Et propterea multi tenent Episcopum à pontificalibus suspensionem, si Missam celebret in apparatu pontificali, irregularitatem non effugere; quia et si pontificalia non sint de substantia ordinis, nec officij, cum etiam sine ipsis possit quodlibet officium exerceri, secundum Innoc. in d. cap. *Cum medici-*

nalis, nam 2. *vers.* *Secus autem dicunt quidam*, tamen sunt actus proprii ordinis Episcopalis, ut cap. *Transmissam*, de elect. & notat Abb. in cap. *Cum dilectus*, n. 20. *vers.* *Aut suspenditur Episcopus à Pontificalibus*, de consuet. Atque hujus sententiæ contra Authores supracitatos, n. 20. sunt Joan. Calder. in tract. de *Ecclesiast. interdito* memb. 2. *quæst.* 3. *quæ incipit*, Sed si cui. Gemin. in d. cap. *Cum medicinalis*, §. *Si quis autem*, num. 5. Angel. in ver. *Suspensio* 3. num. 1. Navarr. in *Man. cap. 27. num. 163. vers.* *Ex quo infertur primo*. Et ex Theologis Paludan. in 4. dist. 18. *quæst.* 7. art. 3. *conclus.* 2.

- 37 Et ob eandem rationem irregularis est Episcopus, qui suspensione durante solemne benedictionem impertitur, per illa verba, *Sit nomen Domini benedictum*, de qua in cap. *Abbas de privileg. lib. 6.* & in Clement. 2. *edicti*, ut firmat Nicolaus Dionysii de Perusio antiquus Doctor in d. cap. *Cum medicinalis*, §. *Caveant*, quia nimirum huiusmodi benedictio quamvis non sit ordo; est tamen actus proprius Ordinis Episcopalis, qui iure ordinario inferioribus Presbyteris non competit, c. *Ministare*, juncta glossa, in ver. *Benedictionem*, 26. q. 6. Suspensionis enim violatio irregularitatem inducit non solum per actum alicui ordini competentem iure divino, sed etiam iure humano, videlicet ex præcepto Ecclesiæ, vel ex universalis consuetudine, secundum Specul. in prædicato *rit. de dispensat.* §. *Iuxta*, *vers.* *Item nota a quod suspensus*. Paludan. loco cit. S. Antonin. in 3. part. tit. 29. de *irregul. cap. 1. §. De Subdiaconatu*. Angel. in ver. *Suspensio* 3. num. 8. & Navarr. in *Man. cap. 27. num. 163.*

40 Pro contraria verò opinione facit, quia si tonsura propriè non est ordo: ergo Episcopus suspensus à collatione ordinum, non est suspensus à collatione tonsuræ, arg. l. 4. §. *Toties*, ff. *De damn. inf.* cum præsertim materia sit penalis, & irregularitas non contrahatur, nisi hoc sit expressum in iure, ut loquitur in c. *Is qui de sent. excomm. lib. 6.* & not. Innoc. in d. c. *Cum medicinalis*, n. 2. *vers.* *Secus autem dicunt quidam*, eod. tit. & lib.

Nisi dixerimus primam tonsuram includi in suspensione à collatione ordinum, etiam si concedamus eam non esse ordinem, sed dispositionem ad ordines, quia aliquo prohibito, omne id prohibetur, per quod pervenitur ad illud, ut l. *Oratio*, ff. *De sponsal.* Joan. Andr. in *regula. Cum quid prohibetur*, de *regul. iur. lib. 6. in Mercat.*

- 42 Ultimo QUÆRO. Nunquid Episcopus à collatione Ordinum suspensus Missam celebrando efficiatur irregularis.

Negat Rebuff. in *praxi benefical.* in tit. *de Cleric. male promot.* in glossa 2. num. 7. ubi allegat Gemin. in cap. *Eos*, de *tempor. ordinat. lib. 6.* & Phil. Franc. in cap. *Cum æterni*, col. ult. de *sent. & re iud. eodem lib.* Sed certe Gemin. dum dicit suspensum non fieri irregularem celebrando, non loquitur de Episcopo suspensus à collatione ordinum, sed de Clerico ordinato ante etatem legitimam, vel ab alieno Episcopo, qui quidem Clericus ministrando in susceptis ordinibus non efficitur irregularis. Et ita ipse loquitur ibi col. 3. in fine *vers.* In eadem glossa in *fin. post glossa. in ver. Statuunt*, & Jo. Andr. in cap. *Quod transla-*

4) tionem, de *temp. ordinat.* Et est ratio, quia ta-

lis est suspensus quoad se, & non quoad alios, secundum unam opinionem, ut in cap. *Si celebrat*, de *Cler. excomm. ministr.* Generaliter enim suspensus à divinis tantum, quoad Deum, ut constituitur in mortali peccato, qui non debent se divinis immiscere, c. *fin. de collatib. Cler. & Minist.* celebrando notam irregularitatem non incurunt, quia nullo iure id caveretur, dicit cap. *Is qui de sent. excomm. lib. 6.* Neque enim talibus est directè interdictum officium ipso iure, sed peccant celebrando, ideoque non sunt irregulares, cum sint à Deo suspensi solum quoad se propter peccatum, non autem à Canone, nisi per approbationem, ut post Innocent. Hostien. & Abb. in dict. c. *Si celebrat*, declarat Marian. Socin. in cap. *Ad audientiam*, num. 92. de homicid. Hæc autem ratio non viget in Episcopo à collatione ordinum suspensus, iuxta terminos hujus Decretalis, quia est directè suspensus ex præcepto Canonis, ut hic. Et propterea in precedenti questione sumamus eum esse irregularem, si ordines conferat.

44 Franchus verò in dict. cap. *Cum æterni*, num. 6. Tantarum asserit Episcopum suspensum ab ordinibus conferendis huiusmodi suspensione durante non posse absolvere subditum à pena suspensionis, de qua ibi. Quod etiam tenet ibi Joan. Andr. & in cap. 1. de *Cler. venat.* ex notatis per glossa in cap. *Cipientes*, §. *Ceterum*, de elect. lib. 6. Sed non dicit Franchus Episcopum taliter suspensum celebrando incidere in irregularitatem.

- 45 Sed nihilominus existimo opinionem negativam esse veram, licet pro ea Rebuff. nihil adducat. Moveor, quia suspensus ab actu certi ordinis non est suspensus ab actu ordinis inferioris, ut ex sententia Hostien. & communis conclusionem est supra in 2. *quæst.* num. 16. Ordo autem Episcopalis est major ordine presbyterali, c. *Quanto*, de consuet. cap. *Unico*, §. *Ver frontis*, de *fact. Unct.* cap. *Agna*, de *consecr. Eccl. vel altar.* & est distinctum à Concilio Tridentino, sess. 23. de *Sacramen. Ordin.* c. 4. & can. 6. & 7. Et ordinum collatio ad Presbyteros inferiores non spectat, sed ad summos Sacerdotes dumtaxat, id est Episcopos, ut patet in iuribus præallegatis. Et in Concilio Florentino in decreto fidei Eugenij IV. §. *Sextum Sacramentum*. Ergo suspensus à collatione ordinum, & sic ab actu ordinis superioris, scilicet Episcopalis, non est suspensus à celebratione Missæ, qui est actus ordinis inferioris, id est presbyteralis, c. *Perlectis*, §. *Ad Presbyterum*, 25. dist. & cap. 1. §. *Uu vera vers.* Et hoc usque Sacramentum, supra de *Summ. Trinit.* & notat Abb. in cap. *Cum dilectus*, num. 20. *vers.* *Si ergo suspensio de consuet.* ubi expressè tenet Episcopum suspensum ab ordine Pontificali non censeri suspensum nisi ab his, quæ sunt ordinis Episcopalis. Et consequenter Missam celebrando, & sic exercendo actum ordinis inferioris, à quo non est suspensus, in irregularitatem non incidit.

DE TEMPORVM ordinationibus.

Cap. Dilectus.

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopus conferens eidem una die plures sacros Ordines etiam de mandato Metropolitanis ab ordinandis potestate suspenditur.
- 2 Episcopi dispensare non possunt contra canones, nisi appareat eis expresse permissum. & num. seqq. usque ad n. 22.
- 3 Dispensationis edictum est prohibitorium. ibid. Dispensare non potest in lege humana nisi u, a quo lex auctoritatem habet.
- 4 Dispensatio est iuris relaxatio, seu vulneratio.
- 5 Inferior iura superioris non relaxat.
- 6 Episcopi sunt custodes canonum, & iurant sacras regulas defendere, & retinere.
- 7 Episcopi dispensare non licet in retentione beneficiorum, & fructuum perceptorum cum eis, qui beneficia in irregularitate occulta obtinuerunt.
- 8 Simoniacum occultum potest Episcopus rehabilitare ad ordines, & cum eo dispensare quoad suspensiones tam ab ordinibus, quam beneficijs, sed non dispensare quoad beneficia obtenta, vel obtinenda.
- 9 Dispensare potest Episcopus cum ordinato ante artem, si ad legitimam artem pervenerit, & defectus sit occultus.
- 10 Intellectus e Nuper de sent. ex com.
- 11 Absolutio ab excommunicatione est favorabilis, dispensatio autem odiosa, & n. seqq.
- 12 Dispensare maius est, quam absolvere
- 13 Concilij Trid. decretum in c. 6. sess. 2. expenditur.
- 14 Episcopi in criminibus dispensare possunt, nisi eis appareat prohibitum.
- 15 Dispensare nunquam potest Episcopus, nisi ei concedatur a canone, etiamsi reperiat in canone quod Papa dispenset.
- 16 Episcopus an possit omnia in sua dioecesi, que potest Papa in universo orbe, exceptis reservatis.
- 17 Dispensare potest Episcopus, ubi Canon permittit dispensationem, licet eam Episcopo non indulgeat.
- 18 Et quid si Canon sit Conciliaris.
- 19 Episcopi sunt executores Canonum, & dispensatores.
- 20 Dispensatio respectu dispensantis non est stricti iuris, sed quid favorabilis
- 21 Casus, in quibus Episcopi possunt, vel non possunt dispensare.
- 22 Episcopi ex Concilio Tridentino dispensant in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus.
- 23 Item absolvent a casibus occultis etiam Sedi Apostolica reservatis in foro conscientie tantum.
- 24 Crimina multa licet occulta impediunt ordinis executionem etiam post peractam penitentiam.
- 25 Episcopi Regionum, in quibus Concilium Tridentinum non est receptum, uti non possunt facultate sibi tributa in cap. 6. sess. 24.

- 26 Prelati Regulares & Abbates iurisdictionem quasi Episcopalem habentes dispensare, & absolvere nequeant in casibus occultis ex Concilio Tridentino
- 27 Cardinales in suis titulis Urbis uti non possunt facultatibus, qua tribuantur Episcopis a Concilio Tridentino.
- 28 Dispensare potest Episcopus in irregularitate occulta ex mutilatione membri, licet non possit in irregularitate ex homicidio occulto.
- 29 Homicidium, & mutilatio membri in quibus equiparentur.
- 30 Episcopus absolvere non potest a casibus occultis Sedi Apostolica reservatis post Concilium Tridentinum.
- 31 Episcopus, & Inquisitoribus ex Bulla Cane adempta est facultas, quam habebant ex Conc. Trid. absolventi ab heresi occulta.
- 32 Bulla Pij V. super clausura monialium habet etiam locum in casibus occultis.
- 33 Moniales secreti delinquentes in materia clausura ab Episcopo absolvi non possunt.
- 34 Episcopus lapsus in aliquod delictum potest etiam in Urbe ad se absolventem deputare proprium confessorum ex Conc. Trid. c. 6. sess. 24.
- 35 Absolvi potest forensis in Sacramento Penitentia ab Episcopo, in cuius dioecesi commoratur, sed non dispensari.
- 36 Etiam si materia sit coniugal, ex qua peccatum, & irregularitas incuratur.
- 37 Absolutus, & dispensatus ab Episcopo in materia delicti perpetrati coram duobus, vel tribus testibus, non est tutus in conscientia
- 38 Occultum dicitur, quod probari non potest.

DILECTUS. Episcopus conferens eidem una die plures sacros ordines, etiam de mandato Metropolitanis hoc fecerit, ab ordinandi potestate suspenditur. Hoc dicit Prima pars ponit reprehensibilem ordinationem. Secunda ponit ordinantem: ibi, cum igitur.

Nota ex hoc textu insignem regulam, quod Episcopi contra canones dispensare non possunt, nisi eis expresse reperiat permissum; & sic edictum dispensationis est prohibitorium. Quam regulam constituunt hic & firmant Laurentius, & Joannes relati ab Anton. de Butr. num. 9. Item Innocen. num. 2. in ver. Dispensatio, Abb. Antiq. in ver. Permissa, Hostien. num. 2. in verbo Utinam dicitur dispensatio; ubi ait generalem regulam esse, ut Episcopi, vel Archiepiscopi circa ordines, seu ordinatos dispensare non possint, nisi probent hoc sibi permissum. Jo. Andr. num. 7. in ver. Dispensatio, Ant. de Butr. num. 6. vers. Quomodo nota regulam, quod inferior a Papa non dispensat, Card. n. 2. dicens dispensationem intelligi prohibitam omnialu, quon non invenitur expresse permissa, & ad hoc quotidie hunc textum allegat Bellam. num. 1. ubi notat hanc esse bonam consequentiam de iure; Hanc dispensatio non est Archiepiscopo concessa, igitur denegata, Abb. num. 3. vers. Quomodo nota regulam, Idem sentit gloss. in c. Cupientes, in ver. Suspendos, de elect. lib. 6. Philipp. & Joan. de Lignan. relati ab Anton. de Butr. in cap. Ac si Clerici, §. De adulterijs, nu. 17. vers. Prima opinio, de Judo. plenè Archid. in cap. Licet canon. num. 3. ver. Et ibi asserim dixit,

dixit, de Elect. lib. 6. dicens hanc sententiam tenendam esse tamquam veram, quicquid aliàs sit notatum; & pluribus eam comprobat Rebuff. in praxi, tit. de dispensat. ad plura, numero 27. Mandol. reg. 13. Cancell. quest. 6. num. 6. ex quibus apparet hanc esse communem Canonistarum opinionem, cum præcipue eam sequantur quatuor juris Pontificij cardines, & illuminatores, Innocentius, Hostien. Archid. & Jo. Andreas, prout ita communiter teneri testatur Abb. in dicto §. De adulterijs, num. 6. vers. Quandoque constitutio loquitur generaliter nec permitiendo, nec recando dispensationem. Unde decipitur Sylvest. qui in verb. Dispensatio, num. 8. affirmat secundum communem Doctorum opinionem Episcopos habere potestatem dispensandi in his, quæ non sunt eis a iure, vel aliàs a Superiore prohibita.

Nec aliud sentit D. Thom. in 1. 2. quest. 97. art. 4. ab aliquibus perperam allegatus pro contraria sententia. Ait enim: Ille, qui habet regere multitudinem, habet potestatem dispensandi in lege humana, quæ suæ auctoritati innititur, ut scilicet in personis, vel in casibus, in quibus lex debet, licentiam tribuat, ut præceptum legis non fervetur. Pondera illa verba, Quæ suæ auctoritati innititur, quæ clarè ostendunt, eum loqui de potestate, quam habet Superior dispensandi in lege propria, vel in casibus, in quibus explicat in responso ad tertium dicens, in lege humana publica non posse dispensare, nisi illum, a quo lex auctoritatem habet, vel eum, cui ipse commiserit. Et sic S. Doctor est evidenter pro hac sententia, ut Episcopi non possint contra legem Superioris dispensare, nisi ex illius commissione, sed dispensatio ad eum tantum pertineat, a quo lex auctoritatem habet, & sic ad Summum Pontificem, qui solus auctoritatem sacris Canonibus impertitur. §. His ita, 25. q. 1.

Hæc autem communis regula probatur primò evidenter in hac decretali ubi reprehenditur collatio plurimorum Ordinum una die facta eidem ab Episcopo, etiamsi præciserit mandatum, seu dispensatio Archiepiscopi Et reprehensio fundatur in ea ratione, quia illi hujusmodi dispensatio a Canone minime est permissa. Igitur ex eo, quod dispensatio non permittitur, rectè licet inferre ut censetur prohibita, alioquin ratio tex. non esset concludens, & adæquata, prout esse debet, l. Neque Natales, & ibi Bald. & Salicet, c. De probation.

Secundò probatur in cap. penult. & cap. fin. in §. de fil. presbyt. ubi irritè declarantur dispensationes factæ ab inferiori à Papa contra juris dispositionem, quos canones ad hoc citat gloss. hic in ver. Permissa.

Tertiò, idem colligitur ex decreto Concil. Tridentini cap. 6. sess. 24. ubi indulgetur Episcopis ut dispensare possint in irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus. Ex quo decreto duo eliciuntur; Alterum est ut facultas dispensandi in irregularitatibus occultis antea Episcopis non competeret; aliàs enim supervacaneum fuisset indulgum Concilij, & nihil illis contulisset contra tex. in cap. In his, in §. de privileg. Alterum ut Concilium concedendo Episcopis facultatem dispensandi in casibus occultis censetur eam denegasse in casibus publicis, quia

concesso in uno arguit denegationem in alio, & è converso, cap. Qualis, 25. dist. cap. Nonne, de presump. gloss. fin. in cap. De multa, in §. de prob. & in his terminis est gloss. i. in cap. Ac si Clerici, §. De adulterijs, de Judo.

Quartò. Dispensatio est juris relaxatio, seu vulneratio, ut ait Fed. de Sen. conf. 30. An capitulum circa princ. vers. Sed dispensatio, per c. Ipsa pietas 23. quest. 4. & c. Ut constitueretur, 50. dist. Et Oldrad. conf. 327. Omnia thematis repetitione, num. 1. Unde in decreto Conc. Trid. c. 18. sess. 25. sic legitur, Sicuti publicè expedit legis vinculum, quandoque relaxare, ut plenius evenientibus, casibus, & necessitatibus pro communi utilitate, satisfiat, sic frequentius legem solvere, nil aliud, est, quam unicuique ad leges transgrediendas, aditum aperire. Igitur ex S. Synodo dispensare est legem solvere, & relaxare. Sed inferior jura superioris non relaxat, c. Inferior, 21. dist. cap. Cum inferior, de major. & obed. Clem. Ne Romani de elect. hoc enim esset Hierarchiam Ecclesiasticam confundere Dei ordinatione institutam, ut in Conc. Trident. sess. 23. De Sacramen. Ordin. can. 4. & can. 6. Ergo nec contra jura superioris dispensat.

Quintò probatur eadem regula manifestè secundum Archid. loc. cit. supra num. 2. quia Episcopi sunt Custodes Canonum, c. Cum quibus 24. quest. 3. Ita ut à regulis præstitiis nulla negligentia, aut præsumptione discedant, cap. Igitur, in fin. 25. q. 2. Et ut legitur in septima Synodo, Episcopi debitores sunt omnes sacras regulas custodire, c. Cum sumus, c. quest. 3. & est adeo expressum in c. Institutionis, 25. quest. 2. ut responderi non possit secundum eum, ibi enim ait Gregor. (Institutionis nostræ decreta perpetua stabilitate, & sine aliqua constitumio refragatione servari, sive quæ scripto decreverimus, sive quæ in nostra præsentia videntur esse disposita, nec à quoquam Pontificum in totum, vel in partem ex qualibet occasione convelli decernimus, vel mutari. Hæc ibi.) & alia multa in proposito congerit, Feder. de Sen. conf. 17. Questio talis est, per tot. & Petr. de Anchar. in repet. cap. 1. num. 188. vers. In contrarium, & num. 190. vers. Accedit hic ut ilis questio, supra de constitut. Quid plura; Nonne Episcopi obligantur juramento ad regulas sanctorum Patrum defendendum, & retinendum, ut est expressum in cap. Ego N. de jurejur. Quæ ergo conscientia dispensando, vel uti verius loquar, temerando jura ipsa venient contra, nisi in quantum eis ab ipso jure permissum invenitur non videri, quæ sunt verba formalia Archid. in d. c. Licet Canon, num. 3. vers. Quid plura, de elect. lib. 6. allegat. tex. hic & in c. Romana, de suppl. neglig. Prælat. eod. lib.

Ultimò hanc sententiam in casibus particularibus sæpius secuta est S. Congregatio Concilij. Aliquando, enim dubitatum fuit an sicut Episcopis ex cap. 6. sess. 24. Licet dispensare in omnibus irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, ita etiam liceat dispensare in retentione beneficiorum, & fructuum perceptorum cum eis, qui prædicta beneficia in irregularitate, sed aliàs canonice obtinuerunt. Item aliàs dubitavit Episcopus Buntin. an posset absolvere sibi subditum à simonia occulta, eumque rehabilitare ad ordines,

nes, & beneficiam obtenta, quam obtinenda ex dicto cap. 6. *sess. 24. fac.* Congregatio censuit Episcopum posse absolvere ex Concilio, & dispensare super irregularitate, seu ad ordines rehabilitare, ut possit ministrare, & ascendere. Item posse dispensare quoad suspensiones tam ab ordinibus, quam beneficiis, sed non posse dispensare quoad beneficia, quibus privatus quis existit, nec ad beneficia obtinenda rehabilitare. Amplius cum esset quaesitum an Episcopus ex dicto cap. 6. possit absolvere à suspensione, & irregularitate eum, qui ante legitimam aetatem se fecit scienter ad sacros ordines promo veri, & in eisdem ministravit, ita ut deinceps tuta conscientia, & abque periculo irregularitatis propterea incurrendae possit sic absolutus in dictis male susceptis ordinibus ministrare, praesupposito quod defectus aetatis sit occultus, Sac. Congregatio respondit si is Clericus pervenit jam ad aetatem legitimam, posse Episcopum cum illo dispensare, tam super suspensione, quam super irregularitate; si nondum ad legitimam aetatem pervenit Clericus, Episcopum non posse, sed petendam dispensationem à Sede Apostolica. Deinde alijs omisit declaravit Episcopum non posse dispensare cum sibi subdito vero bigamo ad minores ordines, & beneficia simplicia, & Congregationis tententiam ad se relatam approbavit Gregor. XIII. ut plenius dixi in cap. *Super eo, infr. de bigam.* Igitur ex mente fac. Congregationis facultas, quam habent Episcopi dispensandi restricta est ad terminos Concilij, id est ad irregularitates, & suspensiones ex delicto occulto provenientes, ita ut in alijs dispensare non liceat, nisi in casibus, in quibus à jure id eis appareat permillum, sed pro dispensatione Sedes Apostolica fit ad eunda.

10 Non obstat Decretal. *Nuper, infr. de sentent. excomm.* ubi constituitur contraria regula, ibi, (Quia tamen Conditor Canonis ejus absolutionem sibi specialiter non retinuit, eo ipso concessisse videtur facultatem alijs relaxandi. Etenim primo loco respondet Archid. in dicto cap. *Licet canon, num. 3. in fin.* superstitiosam esse talem objectionem, & inutilem, cum non loquatur in dispensatione, quae habetur jus vulnerare, & communiter est prohibita; sed in absolutione ab excommunicatione, quae est favorabilis, & per quam jus minimè vulneratur.) Eandem solutionem posuit glof. in cap. *Cupientes, in ver. Suspendos, de elect. lib. 6.* Philipp. relatus ab Anton. de Butr. in d. c. *At si Clerici, §. De adulterij, num. 11. vers. Prima opinio, de iudicij, diceat text. in d. cap. Nuper, loqui in absolutione ab excommunicatione, quae facilius permittitur, quam dispensatio; jura enim nolunt, ut quis in excommunicatione decedat, cap. *Qua fronte, de appell. cap. Cum illorum, de sentent. excommunicationis;* atque ita secundum eum major est dispensatio, quam absolutio. Eo eodem modo solvit Card. hic numero 2. in §. *oppositioe,* subdens dispensationem fieri contra jus, & idè intelligi prohibitam, nisi inveniatur permilla, ut hic: absolutioem verò fieri secundum jus, & idè intelligi permillam, nisi inveniatur prohibita, ut in d. cap. *Nuper, & sequuntur Bellam. num. 4. vers. Quarta solutio.* Et quamvis quod pondero decretum Concil. Trident. in d. cap. 6.*

sess. 24. nam in princ. ubi tribuitur Episcopis facultas dispensandi in irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientes, nulla fit mentio reservationis à Apostolica; sed postea dum datur illis potestas absolventis in quibuscumque casibus occultis, adduntur illa verba, *Etiā Sedi Apostolica reservat.* Inquiri, cur in primo casu S. Synodus non meminerit reservationis. Certè non alia ratione, nisi quia Episcopi carent dispensandi potestate non ex vi reservationis papalis, sed quia dispensatio illis non est concessa. Unde reservationis qualitas ineptè adjecta fuisse, quia nulla est differentia quoad hoc inter reservata, & non reservata, sed in distinctè omnis dispensatio prohibita est, nisi appareat permilla, juxta text. hic. In secundo autem casu necesse fuit addere verba illa, *Etiā in casibus reservatis,* quia Episcopi facultatem habent absolventi à quibuscumque casibus non solum occultis, sed etiam publicis, nisi conditor canonis absolutionem sibi retinuerit, juxta regulam d. cap. *Nuper de sent. excomm.* Unde si Concilium dedisset illis facultatem absolventi nulla facta mentione reservationis, utique contulisset, quod prius habebant, & nihil novi illis contulisset, contra text. in cap. *In his, de privil.*

14 Respondetur secundò regulam d. cap. *Nuper,* quatenus procederet etiam in dispensatione, tamen non habere locum nisi in criminibus, in quibus dispensant Episcopi nisi ei sit expressè prohibitum, secundum gl. *hic in ver. Permilla, in fin. Innoc. num. 2. Butr. num. 12. Bellam, num. 4. & alios praeallegatos.* Ratio est, quia in Adulterio, & minoribus criminibus à jure tributa est potestas Episcopis dispensandi, ut est casus in dicto §. *De adulterij.* Ergo in vim illius generalis facultatis constituenda est regula affirmativa, ut dispensatio sit permilla, nisi appareat prohibita, ut ibi omnes notant, & inspecie Abb. num. 6. *vers. Quandoque constituitur;* & Joan. Andr. post Host. in cap. 1. num. 3. de *supplen. neglig. Pralat. lib. 6.* Et ita intelligi gl. primam in cap. *Miror, fo. distim, & glof. 1. in dicto §. De adulterij.* Rationem verò differentiae cur liceat Episcopo in criminibus dispensare, & non in alijs assignat Petrus de Sampson in sua notabili distinctione, quae ponitur in additione post glof. primam in dicto §. *De adulterij, Specul. in tit. 2. §. Nunc de Episcoporum, vers. Sed cum Episcopus, Butr. in cap. fin. de fil. presbyt.*

15 Respondet tertio loco Innocent. hic num. 2. dicens: ubi jus concedit dispensationem simpliciter Episcopos dispensare potest. Et sic loquitur *infr. de sentent. excomm. Nuper, de Cleric. excomm. ministr. postulatus.* Si autem dispensatio non conceditur à canone, nunquam potest Episcopus dispensare, etiam si in canone reperitur, quod Papa dispenset, ut in cap. *Quod dilectio, infr. de consangu. & affinit. & in c. Quod scripsi, alias est c. Quaedam lex, §. Quod scripsi, 35. quest. 3. quia cum Episcopi debeant servare canones, non debent contrasacere, nisi expressè concedatur, 25. quest. 1. cap. 1. 2. & 3. Ita Innocent. qui tandem residet in hac solutione, & eam sequuntur hic Jo. Andr. num. 13. *vers. Vel dic forte melius;* Card. num. 2. in 3. *opposit. & Bellam. num. 4. vers. Quarta solutio.* Et quamvis quod spectat ad dict. cap. *Nuper,* eadem solutio non videat*

videatur procedere, quia ibi non permittitur dispensatio, sed dicitur videri permillum, nisi appareat prohibitum, ut advertit Card. d. num. 2. tamen ille text. non loquitur in dispensatione, sed in absolutione ab excommunicatione, ut dictum est in prima solutione.

16 Non melatet multos ex recentioribus Theologis firmare contrariam regulam, videlicet Episcopos intelligi concessam dispensandi facultatem, si illam Papa sibi expressè non reservaverit. Quod tenent Henriquez in *Summa lib. 10. cap. 35. §. 2. & lib. 12. cap. 3. §. 2. in comm. littera N. Sanch. de Matrimonio lib. 1. disput. 61. numero 3. Suarez tom. 4. de Penit. disput. 25. sect. 2. num. 13. & de Legibus, lib. 6. cap. 14. sub num. 3. Et ducuntur hoc principali fundamento, quod Episcopus de jure divino potest in sua dioecesi quicquid potest Summus Pontifex in universo orbe, ijs tantum exceptis, quae idem Pontifex sibi expressè reservavit, ut docet Abulen. cap. 19. *Math. quest. 87. littera E* Victoria de *Matrim. part. 1. num. 7. Sotus in 4. dist. 27. quest. 1. aut 4. vers. At quo tandem, & lib. 10. de iust. & jur. quest. 1. art. 3. ad secundum, & ex Jurispreritis, & Gammar. de offic. leg. lib. 10. numero 466. Majol. de irregul. lib. 1. cap. 22. & lib. 5. cap. 1. Sed hanc doctrinam falsam esse ostendimus, in cap. 1. *infr. de offic. ordinar. & illius salutas* latis etiam evidenter apparet ex hac Decretali, ubi Episcopus dispensare non potest, non quia dispensandi potestas sit illi adempta ex vi reservationis, sed quia dispensatio à canone non reperitur ei concessa. Praeterea et si Episcopi sint animarum Pastores, & jurisdictionem habeant ordinariam in sua dioecesi, tamen subsunt Romano Pontifici, & consequenter illius canones solvere, & dispensando relaxare, seu temerare non possunt, secundum Archid. & alios praeallegatos: Et sicut Papa quomvis habeat plenitudinem potestatis in Ecclesia Universali, c. *Cum ex eo, de penit. & remiss. cap. Proposuit, de concess. prob. tamen non dispensat contra jus divinum, cujus autoritas est à Deo, cap. Sunt quidam, 25. quest. 1. Ita nec inferior, esto possit omnia in sua dioecesi, dispensat contra Canones, qui à Summo Pontifice autoritate accipiunt. Quo argumento utitur in terminis S. Thom. in 1. 2. quest. 97. art. 4. *ad tertium.****

Stat igitur communis regula quod Episcopi dispensare non possunt, nisi appareat eis expressè permillum. Intelligitur autem expressè permillum si Canon dicat simpliciter in aliquo casu posse dispensari. Nam et si expressè non indulgeat Episcopo dispensationem, tamen Episcopus dispensare poterit, ut tenent Joan. de Lign. & Jo. Calder. in c. *At si Clerici, §. De adulterij de iudic. & fuit originale dictum Innocent. hic num. 2. vers. Vel dic & forte melius, & notatur in cap. Postulatu de Cler. excomm. ministr. in glof. 3. Idem firmant in d. §. *De adulterij* Anton. de Butr. num. 17. *vers. Tamen eo quod jus simpliciter permittit dispensationem, & Abb. num. 5. vers. Si vera expressè non indulget.* Archidiacon. in cap. *Licet Canon, numero 3. vers. Et ibi assertivè dixit, de elect. lib. 6.* Joan. Andr. post Hostien. in cap. 1. *Super glof. penult. de suppl. neglig. Pralat. cod. lib. Bellam. hic num. 4. vers. At finaliter tenentis, Sylvestr. in verb. Dispensatio, num. 15. vers.**

Terris quando Canon. Ratio est, quia ubi jus exprimit, ut dispensari possit, jus servatum si dispensetur. Ergo ipse Episcopus servatur custos dispensare potest, quia sic jura conservat, secundum Jo. de Lignan. & Archid.

18 Et quamvis Anton. de Butr. in d. §. *De adulterij cod. numero 17. vers. Si autem apparet specifice permilla,* distinguat an constitutio sit Concilij, an alia, ut primo casu non possit inferior dispensare, per text. in c. *fin. De fil. Presbyter. & cap. Cum ad monasterium, de stat. Monachor.* In secundo casu possit: tamen hanc differentiam reprobat ibi Abb. num. 5. *vers. Sed ista differentia mihi non placet, nec jure probatur.* Ex quo enim constitutio cujuscumque illa sit, indulget dispensationem, satis videtur concedere Episcopis, maxime ut verba aliquid operentur; nam respectu Papae non potest intelligi, quia illius auctoritas semper intelligitur excepta, c. *Significasti supra de elect.* Et sic Episcopus hoc casu dispensando non transgreditur, quin potius sequitur Concilium indulgens dispensationem, Sequitur Card. Jacobat. de *Concil. lib. 5. §. 7. artic. 19. Felin. in c. Nonnulli num. 3. de rescript. & Covarr. in c. Alma mater. par. 1. §. 7. num. 8. De senen. excomm. lib. 6. Sunt enim Episcopi Executores Canonum, & dispensatores in cunctis, c. *Petelctus, 25. dist. & notat Vincent. in d. §. De adulterij, & post eum Bellam. hic cod. num. 4. Hostien. in cap. 1. num. 9. & ibi etiam Joan. Andr. num. 3. de suppl. neglig. Pral. lib. 6. Secus si Concilium non indulgeret dispensationem, sed generaliter dispoeret, quo casu loquitur jura per Butr. allegata Pro qua conclusionem fecit secundum Abb. quia dispensatio non est stricti juris respectu dispensantis, imò quid favorabile, cum sapè dispensatio sit necessaria, & debita, ut notatur in c. *Vi constitueretur, & c. Domino Sancto, 50. dist. in cap. Exigunt, & c. Dispensationes 1. quest. 7. & tradit Anton. de Butr. in c. Nisi cum pridem, §. Persona verò, num. 36. de renunc. Primam tamen opinionem Butr. conantur tueri Aret. & Dec. in d. §. *De adulterij, & pro eis facit decretum Concilij Trident. in c. 5. sess. 24. De reform. matrim.* ubi dicitur posse dispensari cum his, qui bona fide, & solemnitatibus adhibitis in gradu prohibito matrimonium contraxerunt, & in secundo gradu inter magnos Principes, & ob publicam causam, & hic Concilium permittit dispensationem, & tamen certum est in impedimentis dirimentibus Episcopum non posse dispensare, praesertim in secundo gradu, cap. *Deus qui, infr. de divort. glof. in c. Proposuit in verb. Dispensare, de concess. prob.****

21 Duos autem & vigintri casus, in quibus possunt, & unde viginti, in quibus non possunt Episcopi dispensare, recensent hic Innocent. num. 2. Host. num. 3. Joan. Andr. num. 1. in fin. Butr. n. 17. Cardin. num. 4. De quibus in *Speculat. in tit. de dispens. §. Nunc de Episcoporum, & ex his aliquos concedit Ecclesia, quos negat Innocentius 3. & aliquos concedit Innocentius, quos negat Ecclesia, ut hic per Abb. num. 7. & de his consule Sylvestr. in verb. Irregularitas, & falsus Navarr. in *Man. c. 27.**

22 Hodie vero ut superius tetigimus, ex decreto Conc. Trident. in cap. 6. *sess. 24.* Licet Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus

ex delicto occulto provenientius dispensare, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & in quibuscunque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis delinquentes quoscunque sibi subditos in diocesi sua per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro conscientie gratis absolvere. Idemque in crimine hæresis eis tantum, non autem eorum Vicarijs est permissum.

Nec refert quod Hostien. in c. Nisi cum pridem. num. 74. in verbo *Culpa lateat*, & post eum Joan. Andr. num. 53. supra de veniunt. dicant peccatum latens non induere irregularitatem, in qua requiritur Prælati dispensatio; sed irregularitatem, etiam si illius culpa lateat, bene requirere dispensationem, quia hoc verum non esse constat apertè ex decreto d. cap. 6. ubi apparet ex delicto occulto provenire irregularitatem, in qua superioris dispensatio requiritur: multa enim sunt crimina, quæ utcumque occulta impediunt ordinis executionem, etiam post peractam penitentiam, c. Inquisitionis infra de accusat. d. cap. Nisi cum pridem, §. Propter conscientiam, ut ibi dixi, atque ita indultum Concilij non est inutile.

Porò ex sententia S. Congregationis Concilij Episcopi illarum regionum, in quibus Conc. adhuc receptum non est, non possunt uti facultate in hoc decreto concessa. Nec Prælati Regularium, atque alij Abbates jurisdictionem habentes quasi-episcopalem, & Sedi Apostolicæ immediate subiecti, sed tantum Episcopi.

De Cardinalibus autem, qui habent titulos ecclesiarum Urbis, cum dubitatum esset an possent in suis ecclesijs Titularibus, & in earum subditis uti illis facultatibus, quæ à Concilio Tridentino tributæ sunt Episcopis in suis civitatibus, & diocesis, & specialiter illis, quæ comprehenduntur hoc decreto: discussio articulo Gregor. XIII. dixit se nolle ea, quæ Episcopis concessa sunt à Concilio Tridentino competere Cardinalibus in suis titulis, quia licet habeant quasi episcopalem jurisdictionem, ibi tamen verè, & propriè Episcopi non sunt. Quod dictum interpretata est S. Congregatio approbante Summo Pontifice quoad facultates concessas Episcopis à Concilio. Unde extra illas salva manebit jurisdictione Cardinalium in suis titulis prout Doctores illis attribuant in c. His que de major. & obed.

Sed quaeritur an Episcopus possit dispensare in irregularitate proveniente ex mutilatione membri in casibus occultis ex decreto d. cap. 6. sess. 24. Non videtur, quia cum à Conc. excipiantur ea irregularitas, quæ provenit ex homicidio voluntario, videtur etiam excepta irregularitas, quæ provenit ex membri mutilatione, quæ illi æquiparatur, ut per gloss. in Clem. 1. in verbo *Mutilat. de homicid.* Sed contrarium respondit S. Congregatio ejusdem Concilij interpretans ab Episcopo Cremonensi consulta; quia æquiparatio homicidij, & mutilationis ibi fit quoad incurrendam ipsam irregularitatem. At præterea quælibet quoad facultatem dispensandi super ea. Et quamvis Summa Angel. in verbo *Homicidium*, §. num. 3. videatur sentire idem etiam quoad dispensationem. Tamen gloss. in d. Clem.

loquitur tantum quoad ipsam irregularitatem, & ita quoque Hermannus sentit.

Sed numquid Episcopis facultate sibi tributa in d. cap. 6. sess. 24. in casibus occultis post concilium ex nova lege Sedi Apostolicæ reservatis etiam cum clausula, Non obstantibus, absolvere possit. S. Congregatio censuit non posse. Et in specie cum dubitatum fuerit, an Episcopus, & Inquisitores possint hodie ex d. cap. 6. sess. 24. absolvere lapsos in hæresim, non obstante Bulla Cænz Domini: censuit eam Bullam derogasse decreto, cap. 6. Unde frustra nonnulli ex recentioribus Theologis hunc articulum in controversiam adducunt, cum habeamus claram determinationem S. Congreg. Præterea cum dubitasset Archiepiscopus Florentinus an vigore, cap. 6. sess. 24. possit absolvere quamdam Monialem, quæ occultè, & ad malam finem fregerat clausuram, non obstante Bulla Pij V. quæ videtur habere locum in casu publico: variatum est sententijs; nam ex decem Cardinalibus, tres censuerunt Bullam intelligendam esse etiam in occultis, quia illius verba sunt generalia, & est tantum exceptus casus nisi in mortis articulo, &c. Et quia jam declaratum Bullam Cænz Domini, quæ prohibet ab alijs absolvi, habere locum etiam in occultis. Et quia cum Bulla sit consecrata post Concilium, censetur derogasse Concilio. Quatuor censuerunt eam Bullam non habere locum in casibus occultis. Reliqui autem tres dixerunt agendum cum Sanctissimo, qui declaravit Bullam Pij V. habere locum etiam in occultis. Tamen concessit facultatem Archiepiscopo absolvendi illam Monialem. Unde postea S. Congregatio generaliter consulta, An si Monialis aliquis monasterij jurisdictioni Regularium subiecti secretò deliquerit in materia clausuræ, in foro conscientie absolvi possit vigore ejusdem decreti ab Episcopo, cui tantquam delegato in ijs, quæ ad clausuram pertinent, auctoritas tributa est decreto, cap. 5. sess. 25. De Regular. stante prædicta Bulla Pij V. respondit non posse. Episcopo autem lapsio in aliquod delictum, de quo in d. cap. 6. sess. 24. ex sententia S. Congregationis licet ad se absolvendum proprium ipsius Conflorem deputare cum eadem auctoritate quam ipse possit, ex eodem cap. 6. in alios sibi subditos exercere, etiam si Episcopus Romæ esset, & sic extra suam diocesim.

Sed cum esset quaesitum An forensis, qui habet domum, & commoratur in civitate, vel diocesi, diceretur subditus Episcopo illius civitatis, vel diocesis, cum ibidem ecclesiastica sacramenta percipere teneretur; & ita an ab eodem Episcopo absolvi possit in casibus dicti cap. 6. quamvis crimen sit alibi commissum; Gregorius XIII. audita relatione Congregationis declaravit posse absolvi in Sacramento penitentiae ab illo Episcopo, in cujus civitate, vel diocesi commoratur, sed non dispensari.

Nec postea probavit Gregorius distinctionem Abb. in c. Omnis utriusque, de penit. & remiss. nam suborta dubitatione, an dispositio Conc. Trident. in d. cap. 6. sess. 24. quod liceat Episcopis in quibuscumque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reservatis delinquentes sibi subditos in diocesi sua in foro conscientie gratis absolvere, comprehendat forenses fungentes Præ-

toris, vel Medici officio, & commorantem in civitate, vel diocesi, ad d. ut tantquam subditus, ex quo ibi Ecclesiastica sacramenta perciperentur, debet censeri: S. Congregatio censuit Episcopum posse hos absolvere tantquam verè subditos ex facultate ei attributa d. cap. 6. possitem dispensari re quando est materia conjuncta, nempe idem factum in eadem persona concurrentes, ex quo & peccatum, & irregularitas incurritur, ex Doctrina Abb. in c. Omnis utriusque, num. 23. de penit. & Remiss. Verum relata ad Gregorium XIII. Congregationis sententia, Sanctitas Sua dixit posse Episcopum absolvere dumtaxat in Sacramento Penit. non autem dispensare.

Sed quaeres an delictum coram uno, aut duobus testibus dicatur occultum ad d. ut Episcopus cum delinquentem possit dispensare in foro conscientie, juxta d. cap. 6. S. Congregatio hac de re consultata censuit hoc tamen ex dispositione juris communis. Postea tandem cum dubitatum esset an absolutus, & dispensatus à proprio Episcopo in materia delicti perpetrati coram duobus, vel tribus testibus, quod tamen non fuit notorium; esset tutus in conscientia: Respondit non esse tutum, quia Concilium utitur termino occulto, quod proprie loquendo est illud, quod probari non potest. Abb. in c. Vesbra, de cohob. Cler. & Mulier. At per duos testes probari potest & verba Concilij debent accipi secundum proprietatem.

Christo institutum, refellitur tanquam erronea & num. 69. & seqq.

Episcopatum non esse ordinem, prout est sacramentum, sed prout est officium, & potestas ad actus hierarchicos, qui Auctores senserunt.

Ordo Episcoporum quadripartitus est & num. 70.

Concilium Florentinum, & Tridentinum expenditur pro sententia Theologorum & num. 78.

Ordo non prærequirit characterem alterius ordinis ex necessitate Sacramenti & num. 81.

Ordinatus in Presbyterum omisso Diaconatu, vel Subdiaconatu recipit characterem, licet non ordinis executionem.

Episcopalis consecrationis fundamentum est Sacramentum, sine quo nihil recipitur.

Contrarium num. 79. Declaratur num. 81.

Ordinis Sacramentum conferitur in Sabbathis quatuor Temporum; Episcopatus vero tantum in Dominica.

Episcopi consecratio non fuit instituta immediate à Christo.

Contrarium. num. 80. & seqq. & num. 85.

Iacobus Frater Domini fuit primus Episcopus ab apostolo ordinatus & num. 85.

Evangeliorum liber non potuit esse materia consecrationis Episcopalis ante obitum Christi & cur & num. 86.

Ordo secundum quod est Sacramentum; ordinatur spiritaliter ad Sacramentum Eucharistiæ.

Declaratur num. 88. & seqq.

Episcopus quo ad Sacramentum Eucharistiæ non habet potestatem superiorem simplicis sacerdote.

Declaratur num. 88. & num. 92. & seqq.

Ordinum distinctio est propter Altaris sacrificium, post cuius summationem ulterius non est ordo, & num. 88. & 93.

Contrarium num. 90.

Ordo duplex, & de quo ordine intelligantur Canonici loquentes de ordine, & ordinatione Episcopi.

Ordines hierarchici tres à Dionysio assignantur. & num. 41.

Episcopi potestas quamvis sit indelebilis, tamen non habet rationem characteris.

Episcopatum esse ordinem Sacramentalem, sed non distinctum ab ordine sacerdotali, qui Theologi tradiderunt.

Ordinem episcopalem imprimere characterem, & non esse Sacramentum non computantur.

Character sacerdotalis in impositione manuum extenditur ad potestatem ligandi, & solvendi.

Contrarium num. 91.

Ordo unus est eminentior alio secundum quod proximius ordinatur ad Sacramentum Eucharistiæ, & numero 88.

Actus consecrandi Eucharistiæ, qui ad Sacerdotem pertinet est principior, & nobilior, quam actus consecrandi similtros, qui pertinet ad Episcopum. & num. 93.

Fines est prior q̄s. quæ sunt ad finem.

Ordo Episcopalis est superior Presbyterali. & num. 93.

Canoniste in quo differant ab opinionibus Theologorum circa ordinem Episcopalem.

Potestas, quæ conferitur Episcopo in consecratione, an attingat rationem characteris & num. 100.

Potestas conferendi minores ordines, quam accepit abbas in impositione manuum, potest in totum ab Ecclesia auferri.

Abbas benedictus ordinando post Ecclesia prohibitionem,

DE ORDINATIS Ab Episcopo, qui renunciat Episcopatu.

Cap. Requisivit.

S Y M M A R I U M

Episcopus, qui renunciat loco tantum, invitatus potest ordinare sicut prius si vero & dignitatis, characterem imprimit; sed non confert executionem & num. 100.

Dispensat Episcopus suus cum ordinato ad minores, vel ignominanter ad sacros ab Episcopo, qui renunciat loco, & dignitati. ibidem.

Ordinis potestas per repositionem Episcopi mortificatur, sed non funditus moritur.

Character Episcopalis anima infusus à Deo per ministerium hominis deleri non potest & num. 104. & seqq.

Resignatio non subtrahit Episcopo ordinem, sed executionem.

Ordini renunciare quid importet.

Episcopus, qui renunciat ordini, potest de licentia Pape executionem reassumere, sine nova consecratione.

Character ordinis, habitus, & exercitium qualiter considerentur in ordinante.

Episcopus an sit ordo Sacramentalis imprimens characterem, latissimè discutitur, usque in finem.

Opinio eorum, qui dixerunt Episcopatum non fuisse

toris, vel Medici officio, & commorantem in civitate, vel diocesi, ad d. ut tantquam subditus, ex quo ibi Ecclesiastica sacramenta perciperentur, debet censeri: S. Congregatio censuit Episcopum posse hos absolvere tantquam verè subditos ex facultate ei attributa d. cap. 6. possitem dispensari re quando est materia conjuncta, nempe idem factum in eadem persona concurrentes, ex quo & peccatum, & irregularitas incurritur, ex Doctrina Abb. in c. Omnis utriusque, num. 23. de penit. & Remiss. Verum relata ad Gregorium XIII. Congregationis sententia, Sanctitas Sua dixit posse Episcopum absolvere dumtaxat in Sacramento Penit. non autem dispensare.

Sed quaeres an delictum coram uno, aut duobus testibus dicatur occultum ad d. ut Episcopus cum delinquentem possit dispensare in foro conscientie, juxta d. cap. 6. S. Congregatio hac de re consultata censuit hoc tamen ex dispositione juris communis. Postea tandem cum dubitatum esset an absolutus, & dispensatus à proprio Episcopo in materia delicti perpetrati coram duobus, vel tribus testibus, quod tamen non fuit notorium; esset tutus in conscientia: Respondit non esse tutum, quia Concilium utitur termino occulto, quod proprie loquendo est illud, quod probari non potest. Abb. in c. Vesbra, de cohob. Cler. & Mulier. At per duos testes probari potest & verba Concilij debent accipi secundum proprietatem.

Christo institutum, refellitur tanquam erronea & num. 69. & seqq.

Episcopatum non esse ordinem, prout est sacramentum, sed prout est officium, & potestas ad actus hierarchicos, qui Auctores senserunt.

Ordo Episcoporum quadripartitus est & num. 70.

Concilium Florentinum, & Tridentinum expenditur pro sententia Theologorum & num. 78.

Ordo non prærequirit characterem alterius ordinis ex necessitate Sacramenti & num. 81.

Ordinatus in Presbyterum omisso Diaconatu, vel Subdiaconatu recipit characterem, licet non ordinis executionem.

Episcopalis consecrationis fundamentum est Sacramentum, sine quo nihil recipitur.

Contrarium num. 79. Declaratur num. 81.

Ordinis Sacramentum conferitur in Sabbathis quatuor Temporum; Episcopatus vero tantum in Dominica.

Episcopi consecratio non fuit instituta immediate à Christo.

Contrarium. num. 80. & seqq. & num. 85.

Iacobus Frater Domini fuit primus Episcopus ab apostolo ordinatus & num. 85.

Evangeliorum liber non potuit esse materia consecrationis Episcopalis ante obitum Christi & cur & num. 86.

Ordo secundum quod est Sacramentum; ordinatur spiritaliter ad Sacramentum Eucharistiæ.

Declaratur num. 88. & seqq.

Episcopus quo ad Sacramentum Eucharistiæ non habet potestatem superiorem simplicis sacerdote.

Declaratur num. 88. & num. 92. & seqq.

Ordinum distinctio est propter Altaris sacrificium, post cuius summationem ulterius non est ordo, & num. 88. & 93.

Contrarium num. 90.

Ordo duplex, & de quo ordine intelligantur Canonici loquentes de ordine, & ordinatione Episcopi.

Ordines hierarchici tres à Dionysio assignantur. & num. 41.

Episcopi potestas quamvis sit indelebilis, tamen non habet rationem characteris.

Episcopatum esse ordinem Sacramentalem, sed non distinctum ab ordine sacerdotali, qui Theologi tradiderunt.

Ordinem episcopalem imprimere characterem, & non esse Sacramentum non computantur.

Character sacerdotalis in impositione manuum extenditur ad potestatem ligandi, & solvendi.

Contrarium num. 91.

Ordo unus est eminentior alio secundum quod proximius ordinatur ad Sacramentum Eucharistiæ, & numero 88.

Actus consecrandi Eucharistiæ, qui ad Sacerdotem pertinet est principior, & nobilior, quam actus consecrandi similtros, qui pertinet ad Episcopum. & num. 93.

Fines est prior q̄s. quæ sunt ad finem.

Ordo Episcopalis est superior Presbyterali. & num. 93.

Canoniste in quo differant ab opinionibus Theologorum circa ordinem Episcopalem.

Potestas, quæ conferitur Episcopo in consecratione, an attingat rationem characteris & num. 100.

Potestas conferendi minores ordines, quam accepit abbas in impositione manuum, potest in totum ab Ecclesia auferri.

Abbas benedictus ordinando post Ecclesia prohibitionem,